

Opinia konsultanta Krajowego w dz. pielęgniarstwa w sprawie uprawnień pielęgniarki pracującej w poradni hemodynamicznej do obsługi pompy do kontrapulsacji wewnątrzortalnej

Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy kontrapulsacja wewnątrzortalna jest metodą doraźnego leczenia podtrzymującego stosowanego u pacjentów z niewydolnością lewej komory serca. Obecnie szeroko stosowana klinicznie, szczególnie w pracowni hemodynamicznej, na oddziałach intensywnej terapii kardiologicznej i na salach operacyjnych. Zabieg wykonuje się z wielu wskazań klinicznych między innymi: w niestabilnej chorobie wieńcowej, niewydolności mięśnia sercowego wywołanego zaburzeniami kurczliwości w przebiegu świeżego zawału serca, zespole małego rzutu po kardiotoronii, niewydolności serca w świeżym zawale wywołanym czynnikami tj. perforacja przegrody międzykomorowej (VSD), pęknięcia mięśnia brodawkowatego czy ostrej niewydolności zastawki dwudzielnej (własnej lub wszczepionej), niewydolności serca u pacjentów oczekujących na transplantację serca, niewydolności przeszczepionego serca, w komorowych zaburzeniach rytmu opornych na postępowanie farmakologiczne. Jak każdy zabieg wysokospecjalistyczny jest obarczony licznymi powikłaniami zarówno ostrymi jak i przewlekłymi np. niedrożność tętnicy spowodowana cewnikowaniem, zakrzepicą, uwolnionym materiałem zatorowym, zwężeniem tętnicy, rozwarstwieniem aorty, powstaniem tętniaków rzekomych, owrzodzeniem podudzi, powikłaniami infekcyjnymi i miejscowym krwawieniem.

Biorąc pod uwagę, iż jest to metoda leczenia kontraktowana przez NFZ jako procedura lekarska udział pielęgniarki w jej wykonaniu powinien być ograniczony do asystowania lekarzowi oraz zapewnieniu pacjentowi opieki polegającej na zapobieganiu lub wczesnym rozpoznaniu powikłań tj. niedokrwieniu kończyny, krwawieniu i powstaniu krwiaka w okolicy kaniulacji tętnicy, zakrzepicy żyłnej, zakażeniom ogólnym i miejscowym oraz zmniejszeniu u chorego niepokoju i lęku związanego z zabiegiem. W opiece po zabiegu kontrapulsacji wewnątrzortalnej równie ważnym zadaniem pielęgniarki jest przygotowanie chorego do opieki w domu.

Polskie Towarzystwo Kardiologiczne w opracowanych zasadach akredytacji Pracowni Kardioangiograficznej wskazało, że wykonywanie zabiegów odpowiedzialny jest lekarza specjalista, który współpracuje w pielęgniarką i technikiem. Dla zapewnienia choremu bezpiecznej specjalistycznej opieki pielęgniarka zatrudniona w pracowni powinna mieć co

najmniej 3-miesięczny staż pracy i szkolenie w pracowni wykonującej 1500 procedury rocznie (www.ptkardio.pl).

Z analizy obowiązujących przepisów prawnych wynika, że pielęgniarka, bez względu na rodzaj ukończonego kształcenia nie jest osobą uprawnioną do uruchomienia pompy i ustawienie parametrów przy zabiegu kontrapulsacji wewnątrzortalnej. Nawet uzyskanie przez pielęgniarkę tytułu specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa kardiologicznego nie uprawnia jej do samodzielnego wykonywania wymienionych działań. Rodzaj wykonywanych przez pielęgniarkę świadczeń specjalistycznych reguluje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 listopada 2007 roku (Dz. U. 07.210.1540) w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę, albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego.

Kraków, 14. 05.2013 roku

Dr hab. Maria Kózka